

1. sz. körlevél

A változás kihívásai és kultúrái a 16–18. századi Erdélyben

BBTE–RefoRC nemzetközi konferencia

2016. december 9–10.

Szervezők: BBTE BTK, Magyar Irodalomtudományi Intézet (Res Litteraria Transylvaniae Vetus Irodalom- és Művelődéstörténeti Műhely); Református Tanárképző Kar; Római Katolikus Teológia Kar
A konferencia nyelve: magyar, román és angol

Tisztelt Kollégánk!

Örömmel értesítjük, hogy Intézményünkben 2016. december 9–10-én nemzetközi konferenciát szervezünk.

Konferenciánkat a reformáció 500 éves évfordulójára való előkészület jegyében tervezzük, azt remélve, hogy a jubileum segít majd az 1517-hez vezető és azt követő folyamatoknak az eddigieknél is árnyaltabb megértésében, ezért is választottuk annak hívószavául a változást.

Köztudomású, hogy a reformáció voltaképpen nem hitújításként, hanem inkább az elfajzott hagyomány „korrekciójaként”: az eszmei, kegyességi, exegetikai, filológiai gyökerekhez való visszatérésként értelmezte önmagát. A reformáció ennek folyományaként az Írás értelmezésének reformjaként, sőt – ha az egymással versengő irányzatokat tekintjük – reformjaiként is felfogható: mindaz a változás, amit teológia-, intézmény-, oktatás-, irodalom- és kegyességtörténeti vonatkozásban a kutatás regisztrált és regisztrál, végső soron ehhez az alapgondolathoz vezethető vissza.

Tervezett rendezvényünkben arra kívánunk rákérdezni, hogy miképpen valósulnak meg a kölcsönhatásai ezeknek az olykor egymásból építkező, olykor szembenálló vagy versengő értelmezői hagyományoknak az irodalomban, művészetben, intézménytörténetben, a kegyességgyakorlás különféle területein. A problémakör amiatt érdekes, mivel egy olyan régióról van szó, amelyet a különböző, a reform által létrehozott és/vagy alakított felekezetek (római és görög katolikus, görögkeleti, lutheránus, kálvinista, antitrinitárius stb.) olykor békés, olykor konfliktusos egymás mellett élése jellemzett a történelem folyamán.

Ez a sajátos egymás mellett élés megteremtette e közösségek sajátos felekezeti identitását, és e különböző felekezeti identitások kölcsönkapcsolatai és -hatásai létrehozták az ország rész különleges

identitáskonstrukcióit és önértelmezői stratégiáit, amelyeknek egyes elemei mind a mai napig meghatározzák a gondolkodásmódot, az önképnek a kultúra különféle területein való megnyilvánulási formáit. És máig hatóan meghatározzák az egymásról kialakított képet is. Ezért, bár erőteljesen összpontosítunk a közép- és kora újkor fejleményeire, fontosnak tartjuk a hagyományok jelenkorig ívelő hatásának hangsúlyozását és vizsgálatát. Ugyanakkor szem előtt kívánjuk tartani azt a tágabb európai kontextust is, amelyhez e regionális sajátosságok kapcsolódnak.

Az identitásképző értelmezői gyakorlat sokféleségét természetesen a problematika interdiszciplináris körüljárása tudja a maga valódi mélységében feltárni: várjuk tehát a történet-, irodalom- és teológiatudomány, filozófia, művészettörténet, néprajz, nyelvészet területéről megfogalmazott válaszokat, felvetéseket.

Javasolt témakörök:

- a Szentírás értelmezésének hagyományai, szöveg-, felekezet- és intézménytörténeti kontextusai
- fejezetek a felekezeti identitások alakulásáról, esetleg versengéséről
- felekezet- és kultúraközi interferenciák: konfliktusok és megértések
- identitásképző és -megőrző (háttér)intézmények (vallásos társulatok, világi szerveződések)
- politikai gondolkodás, politikai irányváltások és a felekezeti változások dinamikája
- írott szövegek a változásról: a használati irodalom szövegtípusai, kegyességi gyakorlatok
- a változás és a tér, idő: templomhasználat, liturgikus elmozdulások
- szövegek felekezetváltása (énekek, prédikációk) és ennek irodalmi következményei
- a felekezeti iskolák identitásformáló szerepe; tankönyvek
- felekezeti és könyvkiadás/célirányos kiadói projektek
- kegyességi gyakorlatok és egyházi hierarchiák.

Kérjük, előadásának címét és rövid (legfeljebb 2000 karakterből álló) kivonatát küldje el a res.litteraria@gmail.com címre, 2016. július 15-ig.

A konferencia programjáról, a rendezvényhez kapcsolódó gyakorlati tudnivalókról 2. sz. körlevelünkben küldünk majd tájékoztatást.

A tanácskozás anyagát a későbbiekben könyvben tervezzük megjelentetni, ennek részleteiről is a 2. számú körlevélben és magán a konferencián adunk további tájékoztatást.

Tisztelettel a konferencia szervezői nevében:

Kolozsvárt, 2016. május 31-én

Dr. Gábor Csilla egyetemi tanár (BBTE BTK, Magyar Irodalomtudományi Intézet)
Dr. Farmati Anna egyetemi adjunktus (BBTE BTK, Magyar Irodalomtudományi Intézet)
Dr. Nóda Mózes egyetemi docens (BBTE, Római Katolikus Teológia Kar)
Dr. Péter István egyetemi adjunktus (BBTE Református Tanárképző Kar)
Dr. Zamfir Korinna egyetemi tanár (BBTE, Római Katolikus Teológia Kar)